

РЕШЕНИЕ

№ 12027

гр. София, 16.07.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 47 състав, в публично заседание на 18.06.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Катя Аспарухова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **4033** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ вр. с чл.84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/.

Образувано е по жалба на О. А., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на А., срещу РЕШЕНИЕ № 5334 от 08.04.2024г. на Председателя на ДАБ при МС, с което по чл. 75, ал. 1, т.2, вр. чл. 8 и чл. 75, ал. 1, т. 4 от ЗУБ, вр. с чл. 9 от ЗУБ, е отказано да му бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут.

По изложените в жалбата твърдения за незаконосъобразност на решението – се моли същата да бъде уважена. Навеждат се доводи за наличие на нарушение на чл.35 и чл. 36 АПК и чл.75, ал.2 ЗУБ при изясняване на обстоятелствата и обсъждане на представените обяснения. На първо място се твърди, че административният орган не е съобразил факта, че изпитва основателен страх от преследване и заплахата за живота си. Навежда се, че не е направен достатъчно задълбочен анализ на актуалната обстановка в държавата на произход на жалбоподателя. Конкретно посочва настъпилите през август 2021г. промени във властта и управлението на А. и завладяването ѝ от талибаните. Посочва, че управлението на талибаните е крайно радикалната форма на ислям, която изповядват и налагат на цялото останало население – отношението им към западния начин на живот, отричането на правата на жените и общото драстично ограничаване на правото на свободен избор дали да се спазват или не налаганите от тях религиозни обичаи и порядки. В съдебно заседание жалбоподателят се явява лично и поддържа жалбата си, както и се представлява от адв. А.. Процесуалният

представител поддържа становище, че оспореното решение е неправилно и незаконосъобразно.

Жалбоподателят (лично), и чрез преводача посочва, че е роден в семейство на военни. Обяснява, че е постъпил в казармата от 2016 г., когато режимът през 2021 г. се е променил и са дошли на власт талибаните. Разказва, че режимът им е деспотичен, както и че животът на военните е застрашен, поради което е напуснал А.. Пояснява, че не е военен, но е завършил военна академия със специалност „право“, където е учил 4 години. Баща му също е завършил военен университет, като 30 години е бил служител в армията и е служил на народа, но след идването на власт на талибаните е бил принуден да напусне А.. Сочил, че последните са го търсили и ако не е бягал е щял да бъде убит.

Отвратната страна чрез процесуалния си представител юрк. К. оспорва жалбата и моли като неоснователна да се отхвърли. Поддържа, че правилно и законосъобразно е възприето в решението на председателя на ДАБ МС, че не са налице предпоставки по чл. 8 ЗУБ и чл. 9 от ЗУБ. Посочва, че се касае за имигрант, а не за лице нуждаещо се от международна закрила, тъй като е избягал с намерението да отиде в Германия, където е бил хванат и върнат.

Административен съд – София град, I отделение, 47 състав, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбата е в срок, от надлежна страна, поради което следва да се разгледат доводите по същество.

Във връзка с гореизложеното съставът на първо място приема следното:

Производството за закрила е започнало по молба вх. № ВР-13-1334 от 02.06.2023 г. /л. 75 от делото/ на РПЦ [населено място] до председателя на ДАБ при МС от О. А. от мъжки пол, [дата на раждане] в А., пров. К., гражданин на А., етническа принадлежност – пащун, вероизповедание – мюсюлманин – сунит, семейно положение - неженен, с лични данни установени с декларация по чл. 30, ал. 1 т. 3 от ЗУБ (л. 63 от делото). Посочената молба не е последваща по смисъла на пар. 1, т. 6 от ДР на ЗУБ.

От докладна записка с вх. № ВР-231/12.06.2023 г. на РПЦ-С. (л. 50 от делото) се установява, че кандидатът за статут самоволно е напуснал общежитието на ПМЗ – [жк].

С решение № 11506/25.07.2023 г. на заместник председателя на ДАБ при МС (л. 46) производството е било прекратено. О. А. е бил задържан от властите Федерална Република Германия и е върнат в Република България съгласно Регламент „Д.“. С молба рег. № УП 12093/14.02.2024 г. (л. 42) производството му за предоставяне на международна закрила е възобновено и жалбоподателят е бил настанен в РПЦ – [населено място], отдел „ПМЗ – кв. Военна рампа“.

В производството на основание чл. 63а и сл. от ЗУБ е проведено интервю с кандидата за закрила при спазване на разписаните в посочените разпоредби правила – предварително уведомяване на кандидата на разбираем за него език, което е видно от положения подпис на стр. 3 от протокол с рег. № УП-12093/21.02.2024 г. (л. 27 от делото). Интервюто е в присъствието на преводач. Видно от протокола за проведено интервю, О. А. твърди, че е напуснал нелегално А. на 21.08.2021 г. Преминал транзит през П. и И., след което е влязъл в Турция, където е прекарал около 8-9 месеца. През юни месец на 2023 г. е влязъл нелегално на територията на Република България и след

като е бил заловен от властите е откаран в център от затворен тип.Оправдал е напускането си на пределите на България преди произнасяне по молбата си с това, че не е искал да подава молба тук, но е бил принуден след ареста му, подал е молба след което е заминал за С., успял е да стигне до Германия, където е бил заловен и върнат обратно в България.

О. А. е посочил пред административния орган, видно от протокол за проведено интервю на (л.27 и сл.), че не е получавал други заплахи и не е имал проблеми във връзка с принадлежност към някоя от категориите по чл. 8, ал. 1 ЗУБ - раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Също така е споделил, че не е членувал в политическа партия или организация. Твърди, че не е арестуван или осъждан в държавата си на произход.

В хода на административното производство е приета справка вх. № ЦУ-617 от 09.02.2024г. (л.15 и сл.) относно общо положение в страната, актуалната обществено-политическа и икономическа обстановка в А., отношение на талибаните към представители на предишната власт-военни,полицаи,служители на Н. и граждански организации, отношение на талибаните към жените-като достъп до образование,работа и т.н.

При така изложената фактическа обстановка ответникът е формирал извод, на първо място, че не са налице предпоставки за предоставяне на статут на бежанец по ЗУБ, тъй като О. А. не е направил релевантни твърдения за осъществено спрямо него преследване по причини: раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група- не е налице „основателно опасение от преследване“.Молбата за предоставяне на международна закрила е мотивирана с факта, че баща му и чичо му са били полковници, а той е бил старши лейтенант в армията и след падането на властта е било опасно и е избягал от страх за живота си.,заради работата му в армията,където е служил четири години и половина в [населено място].За да подкрепи твърденията си е представил фотокопие на снимки в униформа,но не е представил никакви документи,тъй като на турската граница са му ги били взели.Обяснил е, че в една ситуация през 2020г., по време на контролиране на трафика на хора,в служба „check point” покрай тях е минала кола, която не е спряла за проверка и колегите му стреляли и убили човека в колата.Те били вкарани в затвора, а него го предупредили, че ще дойде и неговият ред.Никога не се е местил на друго място в А., а баща му продължавал да живее там, въпреки че талибаните са искали да го отведат с тях,защото се е бил срещу тях 40 години,но той не е успял да избяга.Освен това липсват каквито и да било предположения, че той е преследван в държавата му по произход, нещо повече- О. А. не е заявил да е бил персонално заплашван, а заявените опасения от него попадат в категорията на предполагаеми бъдещи проблеми и са негови лични и необективни опасения, като същевременно не сочи други релевантни причини, обосноваващи опасенията му за преследване. В оспореното решение е мотивирано, че кандидатът за международна закрила не е бил изложен и за него не съществува бъдещ риск от посегателства по чл.9, ал.1, т.1 и т.2 ЗУБ. Въз основа на справката относно обстановката в А. не може да се направи извод, че страната се намира в състояние на въоръжен вътрешен или международен конфликт. Обсъдени са представените фотокопия на снимки на въоръжени, униформени лица.Административният орган е приел, че от съдържанието на снимките не може да се кредитира с достатъчна степен на доверие, че афганистанският гражданин е имал каквито и да е проблеми с талибаните и властите, само поради

причина, че някога в живота си е бил служител на армията. О. А. е напуснал родината си, не заради проблеми с общата обстановка в страната, а и от същата не може да се формира извод, че за него биха настъпили каквито и да било неблагоприятни последици.

С тези мотиви решаващият орган е стигнал до извода, че не са налице предпоставките освен по чл.8 от ЗУБ, така и по чл. 9, ал. 1-3 ЗУБ за предоставяне на кандидата на хуманитарен статут. Поради изложеното по молбата на О. А. е отказано предоставяне на международна закрила.

В СЪДЕБНОТО производство ответникът е представил справка от 04.04.2024г. (л.84 и сл.) относно ниво на сигурност в А., отношението на талибаните към лица свързани с предишното правителство и спазване на човешките права.

От страна на жалбоподателя е представен документ-карта със снимка на името на Р. А.-баща на молителя. Последният е преведен в съдебно заседание от 18.06.2024г.. Установи се, че е военна карта и като крайна дата е записана 09.04.2020г.. В същата е посочен номер на картата, кръвна група и лични данни. Най-отгоре е записано, че е „Национална армия на А.“, като е посочен и чина „полковник“. Представен е и втори документ-сертификат отново на името на бащата на молителя, в който е посочен край на 6-месечен курс под ръководството на полските колеги и че този курс е военен за вдигане степента на военното звание.

С оглед всичко изложено СЪДЪТ намира следното:

На първо място СЪДЪТ приема, че оспореното по делото решение е постановено от компетентен орган – Председателят на ДАБ, предвид правомощията на този орган по чл.75, ал.1 ЗУБ. С оглед изложеното се прави изводът, че ответникът е надлежен орган и е постановил валиден административен акт.

В административното производство са спазени регламентираните правила в чл. 58 и следващите от ЗУБ – приета е молба за международна закрила от О. А., същият е уведомен на разбираем за него език относно процедурата, която следва, видно от положен подпис на (л. 68) върху писмено копие на Указанията, в проведеното интервю са участвали преводач от дари език, дадена е възможност на кандидата да зложи историята си, зададени са му уточняващи въпроси- видно от протокол на л.27 от делото.

При постановяването му обаче са допуснати нарушения на материалния закон в частта за приложението и изводите по чл.9 от ЗУБ.

На първо място съдът не споделя изводите на административния орган за наличие на противоречия в бежанската история на кандидата.

Административният орган не е конкретизирал защо намира молбата за непоследователна, поради което за съда е невъзможно да обсъди конкретни негови доводи. В проведеното на 21.02.2024 г. интервю липсват разминавания и противоречия в изнесените факти. Кандидатът е заявил, че баща му и чичо му са били полковници, а той е бил старши лейтенант в армията и след падането на властта е било опасно и е избягал от страх за живота си, заради работата му в армията, където е служил четири години и половина в [населено място]. Бил е старши лейтенант в армията. Чичо му е бил в Кондуз, П. и И., а баща му в А.. Във връзка с това е напуснал на 21.08.2021г., т.е. 6 дни след падането на властта в А.. Като конкретна причина за напускане на страната на произход сочи идването на власт на талибаните (на 15 август 2021 г.). Сочил, че са били част от властта, имали са коли и телохранители, които им били взети. Добавил е, че талибаните са казали на баща му, че се е бил срещу тях 40

години, искали са да ги отведат със себе си, но не са успели, защото са избягали. Изрично съобщава, че не е имал други проблеми в страната си на произход. Обстоятелството, че баща му е бил военен, се удостоверява от приложените доказателства по делото: военна карта от 09.04.2020г., като в същата е посочен номер на картата, кръвна група и лични данни. Най-отгоре е записано, че е националната армия на А., като е посочен и чина „полковник“. Сертификат отново на името на бащата на молителя, в който е посочен край на 6-месечен курс под ръководството на полските колеги и че този курс е военен за вдигане степента на военното звание (от л. 88 до л.90).

Във връзка с посоченото и относно наведените пред съда и пред административния орган факти и обстоятелства не съществува противоречие.

По силата на чл.4, пар.3 от Директива 2011/95/ЕС оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи:

а) всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата, включително законите и подзаконовите актове на държавата на произход, както и начинът на тяхното прилагане;

б) относими декларации и документи, представени от молителя, включително и информация, позволяваща да се определи дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване или на тежки посегателства;

в) индивидуалното положение и личните обстоятелства относно молителя, включително и фактори като неговото минало, пол и възраст, за да може да се определи, въз основа на личните обстоятелства относно молителя, дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства;

г) фактът дали след напускането на държавата на произход молителят е упражнявал дейности, чиято единствена или основна цел е била да се създадат необходимите условия, за да се подаде молба за международна закрила, с цел да се определи дали тези дейности биха го изложили на преследване или на тежки посегателства, ако той би се завърнал в тази държава;

д) дали е разумно да се смята, че молителят би могъл да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство той би могъл да поиска.

От друга страна - за да се преценят евентуални действия на преследване или наличие на реална опасност от тежки посегателства следва да се съобрази актуалната информация за страната на произход на кандидата.

Органът се позовава на Справка вх. № ЦУ - 617/09.02.2024г. (л.15) на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ, която не съдържа релевантна информация относно конкретната бежанска история, свързана с обстоятелството, че членове от семейството му са военни. Административният орган само е посочил, че насилието в А. не е безогледно и повсеместно на цялата територия, а обстановката сама по себе си в А. не дава основание да се приеме, че по отношение на чужденеца е налице страх от преследване.

Съгласно новопредставената Справка вх. № ЦУ - 1045/04.04.2024 г. (л.84) на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ: Ситуацията със сигурността в А. се подобрява значително след превземането на властта от талибаните. След това талибаните обявяват на първата си пресконференция обща амнистия, като казват, че са помилвали „всички, които са воювали срещу [тях]“. Талибаните призоваха държавни служители

да възобновят работата си; съобщават се случаи, при които са използвани заплахи или натиск в тази насока. Съобщава се, че повечето мъже служители в държавните министерства са се върнали на работа. Въпреки амнистията и призива към бивши правителствени служители да възобновят работа, се съобщава за действия, извършени от членове на талибаните срещу лица с този профил, макар и в по-малка степен, отколкото срещу бившия персонал на Афганистанските национални сили за отбрана и сигурност (ANDSF). Инциденти на бързи екзекуции, изтезания и задържания на лица, свързани с бившето правителство, са докладвани в различни части на страната. N. Y. T. документира 490 случая, при които бивши правителствени служители и членове на ANDSF са били убити или изчезнали през първия семестър на талибанското управление. UNAMA (Мисията на ООН за подпомагане на А.) докладва за 160 извънсъдебни убийства, за 178 произволни ареста, 23 задържания без комуникация и 56 случая на изтезания и малтретиране на бивши ANDSF и правителствени служители в периода 15 август 2021 г. - 15 юни 2022 г. През пролетта на 2022 г. талибаните създадоха комисия за връщане, за да улеснят връщането на политически и военни личности в изгнание. Няколко бивши високопоставени лица са се върнали в страната. В общи линии талибаните успяват да защитят институциите и инфраструктурата на публичния сектор на А., включително неговия апарат за сигурност. Повечето държавни институции запазват своите служители и продължават да предоставят разумно ниво на услуги.

На основание чл.155 от ГПК съдът се позовава на следната общоизвестна информация относно страната на произход на кандидата:

Country report (situation under T. rule for the general population; security situation; humanitarian situation; treatment of certain profiles and groups) - Доклад за страната (ситуация под управлението на талибаните за населението като цяло; ситуация със сигурността; хуманитарна ситуация; отношение към определени профили и групи), завършен през декември 2023 от EUAA – Агенция на Европейския съюз за убежище (преди: Европейска служба за подкрепа в областта на убежището, EASO):

Раздел 4: Отношение към определени профили и групи от населението;

4.1. Служители от държавния сектор на бившето правителство и сектор за сигурност;

4.1.1. Общата амнистия и нейното прилагане: Скоро след идването им на власт през 2021 г. талибаните издадоха обща амнистия за лица, служещи на предишното правителство. Т. служители многократно са изразили своя ангажимент за амнистията и са призовали своите членове да я спазват. Съществува обаче ограничена информация относно усилията, положени от де факто властите (както се нарича правителството на талибаните след преврата от 2021 г., тъй като не е международно признато) да държат лица отговорни за нарушаване на амнистията и извършване на нарушения на човешките права срещу бивши правителствени служители и членове на ANDSF (A. N. D. and S. F. - Афганистански национални сили за отбрана и сигурност). Нещо повече, текстът на амнистията не е бил достъпен освен общата справка за нейното съществуване, включително до висши талибански служители. UNAMA обясни как липсата на писмен текст е причинила несигурност относно времевия обхват на амнистията и последствията при нарушаването ѝ. Източници описват практиките спрямо бивши служители като „непоследователни“, „ad hoc“ и „интересна смесица от противоречиви политики“.

В същото време убийства и различни форми на малтретиране са били извършени както срещу бивши военни, така и срещу цивилни служители (522) и според

съобщенията, такива лица са се укривали (523).

Талибаните съобщиха, че на бивши служители, завръщащи се от чужбина, ще бъде осигурена безопасност и създадох комисия за „Завръщане и комуникация с бивши афганистански служители и политически фигури“ през март 2022 г. (524). Според тази комисия, както съобщава TOLO news, до 1 000 бизнесмени и политически или военни фигури се завърнаха в А. към началото на ноември 2022 г., включително някои бивши министри, губернатори и генерали (525). Комисията продължава да докладва за завръщанията на политически фигури и бивши правителствени служители през 2023 г. (526). Международен анализатор постави под въпрос тяхната оценка за 1 000 души, които се връщат, като вместо това заяви, че едва шепа бивши политически и военни фигури са се завърнали и че много може да са се завърнали, но са си тръгнали отново (527).

Бившият директор на афганистанската разузнавателна агенция Р. Н. също заяви, че някои бивши служители са се завърнали поради лични бизнес интереси, за да запазят собствеността и активите си (530). Местните медии Kabul N. съобщават за отделни случаи на задържани, изчезнали или убити служители на нископоставени военни длъжности след завръщането си. Същият източник събщи, че някои високопоставени военни служители са получили „топъл прием“ от талибанските служители при завръщането си, докато други са получили „студено посрещане“ или са живели в страх и несигурност.

4.1.2. Извънсъдебни убийства и други нарушения на правата на човека: След преврата на талибаните има непрекъснати твърдения, че талибаните са убили бивши членове на ANDSF и техните роднини (532). Някои експерти са оценили, че репресиите са били сравнително малко за разлика от размера на гражданския и военния сектор на бившата администрация (533).

Към 30 юни 2023 г. UNAMA е регистрирала най-малко 800 случая на нарушения на правата на човека срещу бивш цивилен и военен персонал, извършени от де факто властите след превземането на талибаните. Тези случаи включват 218 убийства, 14 случая на насилствено изчезване, 424 произволни ареста и задържания, 144 случая на изтезания и множество заплахи. Повечето случаи са извършени през четирите месеца непосредствено след преврата през 2021 г., включително около половината от убийствата. Убийства и други нарушения на правата на човека обаче продължават да се регистрират през 2022 г. и 2023 г. (534).

Rawadari също регистрира нарушения на човешките права срещу бивш цивилен и военен персонал, но техният референтен период е първите шест месеца на 2023 г. Освен това извършителите в техните данни включват както талибаните, така и неизвестни лица. Rawadari регистрира 54 убийства и 1 човек, който е бил ранен, включително 45 бивши военни и 10 бивши цивилни служители (не е ясно дали раненото лице е работило като цивилен или за отдел за сигурност). Освен това Rawadari записа 11 принудителни изчезвания както на цивилен, така и на военен персонал, както и на лица, свързани с такива лица. Последно той регистрира произволни арести на 47 бивши служители на службите за сигурност и 5 бивши държавни служители. Смята се, че разпространението на насилствените изчезвания е много по-високо, тъй като Rawadari е получил доклади за талибаните, заплашващи членове на семейството да не говорят с правозащитни организации (535). Kabul N. също събщи, че талибаните оказват натиск върху членове на семействата на задържани лица да не се свързват с медии или правозащитни организации (536).

Данните, събрани от Н. Организацията за безопасност и намаляване на риска (SMRO) и AW, включват само бивши членове на ANDSF и техните семейства, а не бивши граждански правителствени членове. Тези източници също включват случаи с неизвестни извършители (537). През 2022 г. SMRO регистрира 76 убийства и 57 задържания на бивши служители на силите за сигурност, но отбелязва увеличение през 2023 г., тъй като регистрира 27 убийства и 55 задържания само през първото тримесечие (538). През второто тримесечие на 2023 г. SMRO регистрира 2 случая на изнасилване и още 15 убийства и 35 задържания на бивши сили за сигурност в много провинции. Повечето убийства са извършени в К. (4 случая). Освен това се съобщава, че един бивш служител на NDS се е самоубил, след като е бил подложен на тежки мъчения в ареста в провинция Х. (539). През почти същия референтен период (1 януари 2023 г. – 10 юли 2023 г.) AW регистрира 108 искания за изтезания, произволно задържане, убийства и атаки срещу бивши членове на ANDSF и членовете на техните семейства в 28 провинции. 57 предполагаеми убийства са извършени в 19 провинции и нито едно от тях е извършено на неизвестно място. Данните на AW също показват, че повечето убийства са извършени в провинция К. (9 случая) (540).

4.1.5. Членове на семействата на бивш цивилен персонал и служители на сигурността. ACAPS съобщава, че домакинствата както в градския, така и в селския К., се страхуват, че ще бъдат малтретирани от де факто властите поради предишна работа на член на семейството в ANDSF. Това предизвиква безпокойство и се съобщава, че е засегнало всички членове на домакинството, засягайки способността им да пътуват, да работят или да имат достъп до хуманитарна помощ, тъй като не са искали да привлекат вниманието на талибаните. Набелязан бивш служител по сигурността дава пример със съпругата и двама синове на бивш военен служител, които са били бити, когато домът им е бил нападнат от талибански войски. Двата сина са отведени неизвестно къде (568).

През второто тримесечие на 2023 г. SMRO събра данни за 6 роднини на бивши служители на сигурността, които са били задържани и 1 е бил изнасилен (569). През първите шест месеца на 2023 г. Rawadari регистрира произволни арести на 21 роднини на бивши граждански служители и служители на сигурността. Както бе споменато, Равадари оцени разпространението на насилствените изчезвания като много по-високо поради доклади за членове на семейството, които са били заплашвани да не говорят с правозащитни организации. Случаите, документирани от Равадари, включват измъчване от страна на талибаните и последващо убийство на жена, омъжена за бивш войник, напуснал А..

Друг случай се отнася до насилственото изчезване от талибаните и последвалото убийство на човек, свързан с бивш войник, както и лишаването от свобода на един от членовете на семейството му. Освен това талибаните задържаха бивш член на NDS заедно с един от членовете на семейството му, 17-годишно момче в провинция П., което отказа да разкрие местонахождението на баща си (бивш служител по сигурността), и баща на бивш служител по сигурността, който е напуснал А. (570). AW също съобщава за убити членове на семейството на бившия член на ANDSF, въпреки че не е предоставена разбивка на събитията. AW отбелязва, че някои жертви изглеждат непълнолетни (571). Освен това специалният докладчик на ООН за положението с човешките права в А. съобщи, че 21 лица са били арестувани и измъчвани в провинция Д. през декември 2022 г., защото са били членове на семейството на бивши държавни служители и са притежавали оръжие (572).

Във връзка с посоченото СЪДЪТ приема, че както изготвените от дирекция „МД“ на ДАБ справки, така и общодостъпните официални източници на информацията относно А., съдържат безпротиворечива информация за насилствени действия на талибаните след м. август 2021г. срещу бивши военни и членовете на техните семейства. Безспорно, извършените убийства, безследни изчезвания или арести могат да се квалифицират като действия на преследване по смисъла на чл.9, пар.2, б. „б“ и б. „в“ от Директива 2011/95, но между тези действия и мотивите за преследване или липсата на закрила срещу такива действия трябва да има връзка (чл.9, пар.3 от Директива 2011/95). Поради липсата на категорични данни, че членовете на семейства на бивши военни са били специфична цел на преследване след м.август 2021 г., а по-скоро спорадичните актове срещу такива членове се дължат на широко разпространената в страната на произход „култура на отмъщение“, поради което не са изпълнени предпоставките за предоставяне на статут на бежанец на кандидата – не се установяват мотиви за преследване по смисъла на чл.8, ал.1 от ЗУБ. В този смисъл административният орган е изследвал всички основания за преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ – основателни опасения от преследване по причини на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, във връзка с легалното определение за преследване по чл.8, ал.4 ЗУБ - нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, както и липсата на конкретни действия на преследване по примерното изброяване на чл.8, ал.5 ЗУБ. Въз основа на посоченото от кандидата в интервюто правилно и обосновано решаващият орган е приел, че по отношение на него не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, не са извършени конкретни, лични действия на преследване по смисъла на чл.8, ал.4 ЗУБ и на неизчерпателното изброяване по чл.8, ал.5 ЗУБ.

Следователно - жалбата в частта на отказаното предоставяне на статут на бежанец следва да бъде ОТХВЪРЛЕНА. Решението обаче е постановено при неправилно приложение на закона по отношение на отказа на хуманитарен статут.

Съгласно чл.9, ал.1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като:

1. смъртно наказание или екзекуция, или
2. изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, или
3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

При липса на спор между страните относно това, че бащата и братът на кандидата са бивши военни служители преди преврата на талибаните от м. август 2021 г., информацията за страната на произход сочи на категоричен и несъмнен извод, че при евентуално завръщане в нея той би бил изложен на реална опасност от тежки посегателства, които могат да се определят като изтезание, нечовешко или унижително отнасяне по смисъла на чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ.

Според представена от ответника актуална Справка вх. № ЦУ - 617/09.02.2024 г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ: Талибаните са арестували 25 души само през октомври 2023 г. Сигналът е подаден на 27.11. и съответно на 01.12.23 г., че талибаните са арестували бивш войник в П. и двама бивши полицаи в Парван.

Дължим е извод, че заплахата с подобни тежки посегателства спрямо бивши членове на армията не е била непосредствено след преврата, но е актуална към датата на постановяване на оспореното административно решение.

Цитираният Доклад за А. на ЕУАА, завършен през декември 2023, също съдържа данни, че въпреки амнистията убийства и различни форми на малтретиране са били извършени както срещу бивши военни, така и срещу цивилни служители и според съобщенията, такива лица са се укривали. Изложеното потвърждава както наличието на реална опасност за кандидата от тежко посегателство по чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ при евентуално негово връщане в страната му на произход, така и наличието на ясно изразен от молителя обоснован страх, че ще стане обект на подобни действия при евентуално завръщане, поради което той не желае да получи закрила от държавата си по произход.

В подкрепа на този извод са данните от местните медии Kabul N., които съобщават за отделни случаи на задържани, изчезнали или убити служители на нископоставени военни длъжности след завръщането им, както и, че някои високопоставени военни служители са получили „топъл прием“ от талибанските служители при завръщането си, докато други са получили „студено посрещане“ или са живели в страх и несигурност.

Обективен факт е, че към 30 юни 2023 г. UNAMA е регистрирала най-малко 800 случая на нарушения на правата на човека срещу бивш цивилен и военен персонал, извършени от де факто властите след превземането на талибаните, като 31 % от тези нарушения са били насочени към членове на бившата армия. Още повече, че почти всички източници отбелязват, че е имало много повече убийства от това, което се съобщава.

Така установените относно молителя обстоятелства, обсъдени съобразно официалната информация за страната на произход, потвърждават изводите, че поради обстоятелството, че баща му, както и молителя са били военни служители, като видно и от доказателствата по делото е, че баща му е бил полковник в националната армия на А., (видно от военна карта от с крайна дата 09.04.2020г.). Най-логичният извод е, че членовете на семейството, още повече, че и молителя е бил старши лейтенант в армията, биха могли да бъдат обект на разправа поради това. Именно това обстоятелство го е мотивирало да напусне А. веднага след превземането на властта от талибаните и да се опасява от връщане там.

Според раздел 4.11.4 от цитирания доклад на ЕУАА - Реакции на талибаните спрямо завърналите се: Много държави са спрели депортирането на афганистанци, докато ЮМ984 и Frontex са спрели дейности, улесняващи или придружаващи връщанията в А. (985). Според раздел 4.11.5 TOLO news съобщава, че завърналите се са изправени пред сериозни икономически предизвикателства и безработица.

Д-р Ш. заяви, че съществува "огромна стигма" около депортирането, с изключение на депортациите от страни като И. или П. – тъй като това е много често (1001). Преди това, когато хората заминаха за Европа, кандидатстваха за убежище и след това принудително се върнаха или бяха депортирани, те биха могли да предизвикат съмнения и въпроси по отношение на това до каква степен са били "замърсени" от европейския начин на живот. Д-р Ш. даде примери за съседи, които задават въпроси за времето, прекарано от депортирани лица на Запад, като изследват поведението им и търсят знаци, че са се променили, и правят предположения за това как са били повлияни. Освен това д-р Ш. подчерта, че обвинения, които може да изглеждат

дребни, като например някой да е имал приятелка или да епил алкохол в Европа, лесно се разпространяват и могат да доведат до конфликти. Освен това депортираните семейства на отделните хора често са финансирали преместването, което добавя "тежест" към принудителното завръщане на лицето, в същото време, когато заобикалящата общност може да предположи, че някой, който се връща от Европа, има пари, които го правят уязвим за кражби и грабежи.

Според представена от ответника актуална Справка вх. № ЦУ - 617/09.02.2024 г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ: Експулсирането на афганистански граждани от П. продължава. Съобщава се, че 400 000 души са били депортирани от П. в А. от октомври 2023 г. Твърди се, че 90% от тях няма къде да се върнат. Проучване разкрива, че 92% нямат достъп до чиста вода. Освен това много от тях нямат достатъчно храна.

Кандидатът пребивава в европейски държави вече няколко години, вкл. в страна от З. Европа, което прави относима към него официалната информация, че може да стане обект на други тежки посегателства, свързани с нечовешко или унизително отнасяне, а именно да бъде обявен за предател, обвинен в морална корупция или за „покварен“ от западната култура. Това обстоятелство, обсъдено съвкупно с вече изнесените данни за отношението към членовете на бившата армия респективно и членовете на техните семейства, според съда също навежда на реална опасност от тежки посегателства по чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ спрямо кандидата при евентуално негово връщане в страната на произход.

Според Насоки на ВКБООН относно нуждите от международна закрила на лица, бягащи от А., м. декември 2022 г.: „ВКБООН продължава да призовава всички държави да разрешат на гражданите лица, които бягат от А., достъп до техните територии, да гарантират правото да търсят убежище и да гарантират спазването на принципа на забрана за връщане във всеки един момент. ВКБООН призовава държавите да регистрират всички пристигащи, които търсят международна закрила, и да издадат документално доказателство за регистрация на всички засегнати лица. С оглед на нестабилността на ситуацията в А. ВКБООН не счита за целесъобразно да отказва международна закрила на афганистанци и бивши обичайно живеещи в А. въз основа на алтернатива за вътрешно бягство или преместване. Във връзка със споделяната доказателствена тежест, ВКБООН призовава лицата, отговорни за вземането на решения, да гарантират, че на кандидатите за убежище се дава възможност да предоставят пълна и цялостна информация за причините, които са ги принудили да избягат, включително възможните страхове от преследване при завръщането им. Тъй като ситуацията в А. е нестабилна и може да остане несигурна още известно време, заедно с мащабна хуманитарна извънредна ситуация в страната, ВКБООН продължава да призовава държавите да преустановят принудителното връщане на граждани и бивши обичайно живущи в А., включително тези, чиито молби за убежище са отхвърлени. Спирането на принудителните връщания служи като минимален стандарт и трябва да остане в сила до момента, в който сигурността, върховенството на закона и положението с правата на човека в А. значително се подобрят, за да позволят безопасно и достойно връщане на онези, които са решени да не се нуждаят от международна закрила“.

С оглед на ролята, която Женевската конвенция възлага на Върховния комисариат за бежанците на Организацията на обединените нации (ВКБООН), изготвяните от него документи са от особено значение (в този смисъл решения от 23 май 2019 г., Bilali,

C-720/17, EU:C:2019:448, т. 57, от 12 януари 2023 г., Migracijos departamentas (Мотиви за преследване, основани на политическо мнение), C-280/21, EU:C:2023:13, т. 27, от 16 януари 2024 г., дело C-621/21, т.38).

С оглед цитираните насоки на ВКБООН и установеното основание по чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ за субсидиарна закрила съдът намира за основателни и съобразени с правилното приложение на материалния закон доводите на жалбоподателя за нарушение на принципа за „забрана на връщането“ при постановяване на оспореното решение.

В конкретният случай е неприложима възможността за вътрешна закрила по смисъла на чл.8 от Директива 2011/95 и чл.9, ал.5 от ЗУБ. В тази насока са както цитираните Насоки на ВКБООН от м. декември 2022 г., така и информацията за страната на произход на кандидата, за която не се открива регион, който да не е под контрола на талибаните като субект на преследване при широко разпространена „култура на отмъщението“. От друга страна и съгласно Съображение 27 от Преамбюла на Директива 2011/95 когато преследването или тежките посегателства се извършват от държавата или от нейни представители, следва да се изхожда от презумпцията, че молителят няма на разположение реална закрила.

На следващо място нелегалното му заминаване за Германия, преди да изчака развитието по молбата му за предоставяне на закрила в РБългария не могат да се правят изводи за липса на основание за субсидиарна закрила.

Във връзка с изложеното съдът счита, че неправилно административният орган е приел, че за О. А. не съществува реален риск от тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ.

От всичко изложено до тук съдът намира, че към настоящия момент са налице материалноправните предпоставки за предоставяне на жалбоподателя на хуманитарен статут. След отмяната на обжалваното решение делото като преписка следва да се върне на административния орган за ново произнасяне по молба за международна закрила в тази част при съобразяване на указанията, дадени с настоящето решение съгласно чл.173, ал.2 от ЗУБ, а именно да постанови решение, с което да предостави на О. А. субсидиарна закрила на основание чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ.

С оглед на изложеното жалбата се явява основателна в посочената част, а обжалваният административен акт е незаконосъобразен и следва да бъде отменен, като преписката бъде върната на интервюиращия орган на Държавна агенция за бежанците към Министерски съвет за ново произнасяне съобразно дадените в мотивите на решението указания по тълкуване и прилагане на закона.

На основание чл. 172, ал.2 от АПК, Административен съд, С.-град, I-во отделение, 47 –ми състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на О. А., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на А. срещу РЕШЕНИЕ № 5334 от 08.04.2024г. на Председателя на ДАБ при МС, в частта му, с която по чл. 75, ал. 1, т.2, вр. чл. 8 от ЗУБ, е отказано да му бъде предоставен статут на бежанец

ОТМЕНЯ РЕШЕНИЕ № 5334 от 08.04.2024г. на Председателя на ДАБ при МС, в частта му, с която по чл. 75, ал. 1, т. 4 от ЗУБ, вр. с чл. 9 от ЗУБ, е отказано да му бъде предоставен хуманитарен статут.

ВРЪЩА в тази част преписката на Председателя на Държавна агенция за бежанците към Министерски съвет за ново произнасяне съгласно дадените в мотивите на решението указания по тълкуване и прилагане на закона.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщението до

страните, че е изготвено пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: